

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

76 Abbas, vel prior in odiosis, appellatione monachi non venit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

equitas enim suadet, ut qui sentit commoda, & onus erit sentiat. c. qui sentis de reg. iur. in 6. & cle. 1. de censibus, & l. secundum naturam. ff. de reg. iur.

DECISIO LXX.

Ex conf. 75. alias 3. de statu monach.

Statutum Carthusianorum ante circiter quingentos annos factum, & quo proprietarij pecuniæ excedentis summam trium solidorum obligantur ad consistendum, vel reuelandum illud Priori intra certum tempus, sub pena excommunicationis ipso facto incurrendæ, & quod ea iam in cursa, non nisi a Priore iterata confessione absolui possint, validum, & religioni vile est. Quamvis enim regulariter confiteri iterum semel confessa obligari nemo potest, ex Nau. in Man. c. 9. in initio nec excommunicatio sine præuia monitione ferenda sit. c. sacro. de sen. excom. & c. constit. eod. in 6. de suo tamen consensu ad peccatū semel legitime confessum denuo consistendum obligari quis potest; ita in ter cunctas de priuileg. & Nau. in Man. c. 9. nu. 1. Constat autem monachum, qui consentit seruare Carthusiana statuta, consentire etiam obligationi, si quæ illa imponunt, ad idem peccatum his aliquando consistendum. Et licet propter culpas præteritas, quatenus solum sunt præteritæ, excommunicatio sine præmonitione ferenda non sit, potest tamen legitime pro culpis futuris, vel etiam pro præteritis sub conditione ferri. nimirum, ut excommunicatus sit, si non satisfaciat pro delicto intra tale tempus: Sufficit enim ut præcedat culpa, vel mora; c. Romana. §. caueat, de sent. excommun. in 6. Cum itaque in huiusmodi proprietario sit culpa, rem sibi indebite appropriando, cap. 2. & cap. super quodam, & cap. cum ad monasterium, de statu monach. & etiam mora committitur non restituendos, quod debet; nec consistendo intra terminum sibi a præfato statuto præstitutum, iuste excommunicationem incurrit: præsertim cum appropriatio & furtum trium solidorum vi statuti illius peccatum mortiferum asseritur, ut recte propterea excommunicatio contra tales ferri possit; c. nemo & c. nullus. 11. q. 3. & consentit Nau. in Man. cap. 17. nu. 3. Quæ tamen excommunicatio non tam lata est contra non restituentem, quam contra non manifestantem, maxime cum religionem illam professus, se sua sponte obligauit saltem tacite ad illud manifestandum.

DECISIO LXXI.

Monachus Carthusianus, qui appropriauit ultra summam trium solidorum, si tunc postea restitutione fecerit sufficientem vel per se, per aliquas reliquationes honestas de ijs, quæ honestè impendere possit; vel per amicos, ante lapsum termini ad manifestandum Priori præfixum, in dictam excommunicationem non incidit, etiam si Priori postea rem non manifestet; sicut a simili nec Monitorio Episcopi de manifestando furto ligatur, qui restituit illud, neque qui ipsum iam restitutum esse nouit. Quia appropriare, & appropriatū non manifestare Priori, diuersa sunt; statutum autem illud non excommunicat appropriantem solum, sed appropriantem, & non manifestantem, quod manifestare debet: qui vero rem appropriatā ante manifestandi terminum præfixum restituit, definit rem appropriatam cum obligatione manifestandi eam habere, & consequenter appropriatū per manifestationem rescindenda esse desinit, quia priuatio præsupponit habitum l. dec. m. ff. de verb. oblig. & quod non est, non potest dissolui. c. p. ad dissoluendum. de despons. impub.

DECISIO LXXII.

Quamuis regulariter dare quis potest alteri facultatē ea donandi, quæ ipse iuste donare, vel impedere possit; & consequenter Priores ordinis Carthusiani habere possent pro recte impensis ea, quæ sui Monachi impederunt, vel donauerunt; & ita remittere valent suis Monachis obligationem manifestandi sibi appropriatā, ita ut pro-

pter omissam manifestationem in excommunicationem non incidant; eo quod restitutio, & remissio, seu condonatio debiti paritari videntur. c. peccatum, de reg. iur. in 6. quia tamen nec ipsi Priores facultatem habent dispensandi bona Monasterij, & religionis, nisi in utilitatē Monasterij, & vsus pios, & iustam remunerationem iudicent; nec dispensationem suprum Monachorum ratam habere possunt, nisi in utilitatem Monasterij, vel in pios, aut iustos remuneratorios vsus facta fuerit; cum nemo dat, quod non habet; cap. quod autem, de iure patron. quoad impensa vero, aut occultata ad alios vsus, monachis suis obligationem manifestandi eis suam appropriationem remittere nequeunt.

DECISIO LXXIII.

Cum omnia, quæ ad iurisdictionem ex privilegio perpetuo, ratione dignitatis, aut officij, aut alterius ordinariæ potestatis virtute spectant delegabilia sint; ita Gl. recep. in c. si. de offic. iud. deleg. Priores Carthusiani, quia iurisdictionem ordinariam in suos Monachos & potestatem absoluedi ratione suarum dignitatum habent; cap. cum ab ecclesiasticis prelati, & c. quanto. de offic. ord. & etiam per statuta ordinis & religionis, quæ sunt etiam leges particulares: c. cum omnes, de constit. alijs confessarijs consequenter potestatem absoluedi Monachos proprietarios, a peccatis proprietatis, & ab excommunicatione incurta ob omissionem non reuelationis eorum iuxta ordinis statuta faciendā, subdelegare possunt.

DECISIO LXXIV.

Monachus Carthusianus, quamuis a peccato Proprietatis per Bullam Cruciatæ absolui possit, teneatur tamen postea appropriationem Priori manifestare; Absolutio enim a peccato proprietatis, obligationem manifestandi illud non tollit: Ab excommunicatione vero in cursa, eo quod intra tempus præfixum illud Priori non denuncauerit, per dictam Bullam Cruciatæ absolui nequit sine præuia satisfactioe, & manifestatione, ut sentit Sor. 4. d. 2. q. 2. art. 3. & fauent Gl. & Felin. in cap. ex parte, de constit. quia actus a delegato postposita sibi forma præscripta est nullus ex Gl. in clem. 1. de iurepar. Et ita confessarius per Cruciatam electus cum accipiat potestatem absoluedi adiecta forma præuia satisfactioe, aliter absolueri nequit: præsertim cum Principis priuilegium sine tertij præiudicio intelligendum sit; & si priuilegium præfatum Cruciatæ aliter intelligatur, innumeris grauissimè præiudicaret.

DECISIO LXXV.

Carthusianus, vel alius religiosus aliquid ab extrinsecis furans ad utilitatē solam Monasterij, nihil sibi querere, vel appropriare volens vnū tantum peccatum furti committit, vnū autem paupertatis non violat; cum per illud solum vnū nihil sibi queratur, aut appropriatur sine licentia superioris. Sin autem furtum animo sibi querendi, vel appropriandi, vel duo peccata, vel vnū saltem, cum circumstantia necessario confrenda, committit ex Nau. in Man. in c. 6. num. 3.

DECISIO LXXVI.

Quamuis Priores Carthusiani vere Monachi sint, c. fin. de simon. & Pan. in c. quoniam Abb. de offic. deleg. & male dispensantes, uel occultantes res Monasterij, non minus quam alij Monachi contra votum paupertatis peccant, & proprietarij sunt, Arg. cap. ad monasterium. §. fin. de stat. mon. dictæ excommunicationis tantummodo denunciatores sunt; (Capitulum enim Generale excommunicationem illam fert, quod sanè Capitulum maiorem, vel saltem tantam auctoritatem in Priores habet, quā tam ipsi in Monachos.) Sed & excommunicatio Papalis per Episcopum denunciata, Episcopū æquè ac alios ligat; ita Nau. in Man. c. 27. nu. 6. Hæc tamen excommu-

nica

catio a Capitulo Generali lata, Priorem Carthusianum male appropriantem, vel impendentem valorem trium solidorum, & non manifestantem non ligat: quia licet in favorabilibus, non tamen in odiosis appellatione Monachi venit Abbas, aut Prior qui est superior Monasterij; Neque mens Capitulo est Priores dicto suo statuto comprehendere, ut ex verbis statuti, quod Monachos subditos Priori appropriationem non manifestantes solum excommunicat, manifestum est.

DECISIO LXXVII.

77 Monachus Carthusianus, aut alius regularis, si et accipiendo, vel dando literas sine superioris licentia, contra votum paupertatis non peccet, sed solum contra votum obedientiae, c. non dicaris. 12. q. 1. cum charta literarum data, vel recepta communitate inuicis, & nulli us estimationis sit, & consequenter peccatum proprietatis non incurritur eas dando, vel recipiendo, eo quod non est appropriatio boni pecuniarij; Si tamen charta sic data, vel recepta aliquo pretio notabili valeat, & tamen saltem characteribus auratis, vel alijs imaginibus affabre depictis, & illustratis, eius datus, vel receptio peccatum etiam mortiferum proprietatis erit, & proinde Priori sub poena excommunicationis manifestandum.

DECISIO LXXVIII.

78 Monachus, quamvis regulariter eat, quae sibi superflua sunt de ijs, quae ad se alendum tribuntur, in opera pia pro suo arbitrio distribuere non potest, maxime si aliqua constitutione expressim praecipuum illi sit, ut omnia, quae illi ex cibo, & vestitu superflua sunt, communitati reddat; quando tamen, & quibus dantur aliqua pro sua sustentatione ad aliquid negotium peragendum, e. lege, ut ipse nihil amplius a Monasterio, neque Monasterium ab eo rationem impensarum petere possit, siue plus, siue minus impendat, reliqua in usus pios, & elemosinam impendere valet. Et data regulari in suum victum, & vestitum, in dubio ita dari videtur, ut honeste reliqua in usus pios impendere possit, in quos ipse praefatus iuste impendere potuit; quia tacite videtur sibi data illi facultas, nisi per alia sua statuta, vel alia iusta praefati praeccepta restringatur; praesertim cum talis licentia dandi superflua pauperibus, ut plurimum Regulari maxima occasio sit abstinentiae, sobrietatis, paupercitiae, continentiae, modestiae, & charitatis, quae est vinculum perfectionis.

DECISIO LXXIX.

79 Legatum Monacho donec Superior permiserit ei in suos usus priuatos, & non ultra, factum, valet nec vlla lege prohibetur; cum usus talis voto solenni, aut simpliciter nullo modo contrarius sit. Is enim si usus proprietarius dicitur, qui occulte, vel contra voluntatem superioris aliquid tenet; prout asserit Ioan. And. in cap. cum ad monasterium, de stat. regu. sine Superioris autem licentia expressa, vel tacita Monacho nihil legari, aut donari potest, cum potius perdat, & desinat eidem legatum, simul ac Superior noluerit ut eo utatur. An vero legatum Monacho donec Praelatus ei eo vi permiserit, repudiare expediat, praelatus serio, & prudenter, habita ratione paupertatis Monasterij, Nobilitatis & affectionis legantis, & status legatarij pensare debet.

DECISIO LXXX.

80 Carthusianus peccatum proprietatis alienando, vel occidendo rem Monasterij committens illud Priori ante diem Coenae iuxta statutum ordinis manifestando, quamvis excommunicatorem non incurrat, illud tamen al cui habent potestatem sacramentaliter a peccato absolventi confiteri praeus tenetur, dummodo ante diem coenae vel Missam celebrare, vel Eucharistiam fumeret velit; cum iure Diuino omne mortale ante communionem confitendum sit, ex Conc. Trid. sess. 13. c. 7. c. 11. contra quod Capitulum Generale ordinis nec aliquid statuit, nec statueret potuit, sed solum statuit, ut excommunicationem in-

curreret, qui peccatum proprietatis ante diem Coenae Priori non reuelaret: Quod si quis post peccatum proprietatis admissum, confessionem praemiserit, Missam celebraverit, aut communicauerit, tacito illo proprietatis peccato, quod proponebat ante diem Coenae Priori manifestare, illas omnes confessiones, tanquam non integras, reiterare tenetur; Cum Confessio, quae non est integra omnium peccatorum mortalium, quorum poenitentiam memoriam habet, nihil valeat omnes, de poen. & rem. c. 1. Scatus. de poen. d. 5. ex Conc. Trid. sess. 14. c. 5. & Nau. in Man. c. 9. nu. 11. Quamvis si quis Monachus adeo simplex, & ignorans esset, ut bona fide probabatur si eundem statum suum crederet auctoritate fuisse, vel ex errore periculum, quod per tale statutum leuaretur onere illud confitendi usque ad diem Coenae, nec tacendo illud peccatum in prioribus confessionibus peccare; nec confessiones tacito illo factas iterare tenetur ex Card. in clem. 1. q. 39. de priuileg. & Nau. in Man. c. 8. nu. 12.

DECISIO LXXXI.

81 Sante statuto ordinis Carthusiani, quo Confessarius expressus in ablatum a Priori a referuatis confidentes absolueret possit; ita tamen ut iterum eidem Priori referuata crimina, quam primum eius habuerit copiam, confiteatur penitens; Monachus, qui peccata mortalia tam referuata, quam non referuata admisit, praefato Confessario expolito omnia tam referuata, quam non referuata, ex mentem omnium confiteri tenetur; quia confessionis integritas requirit, ut quo quis memoriam habet, vni, & eidem Confessario, nisi aliquibus casibus quorundam numero non est hoc confiteatur. Ita S. Th. 4. d. 17. q. 3. d. 4. q. 2. 4. & quodlib. 4. q. 3. ar. 4. Sor. 4. d. 18. q. 2. ar. 5. & fauce Trid. sess. 14. c. 5. Can. 7. Praelato autem redeunti, vel eius Commissario referuata tantum confiteri sufficit, si post priorem omnium confessionem, nec alia confitenda commiserit, nec recorderet alicuius peccati nondum legitime confessi, quia reliqua sunt penitus iam absoluta; Sin vero aliquod peccatum de nouo admisit, vel vetera non confessa in memoriam venerint, illa etiam non essent referuata, cum referuatis eidem Priori, aut habenti ab eo absoluendi potestatem confiteri tenetur, quia confessio haec, non solum quando referuata tantum prius confessio expolito confessio, sed etiam quando alia simul non referuata, nec prius dicta, confiteatur, sacramentalis est, & nouam gratiam tribuit, & proinde integra esse debet.

DECISIO LXXXII.

82 Cvm eadem sit potestas Vicarij in Spiritualibus, & Prioris Carthusiani defuncti, vel obdilectum depositi, Arg. c. Non pugnamus, de consuet. in 6. c. Romana 1. de appell. in alienatio, & dispensatio facta a Monacho de Vicarij licentia, vel confessio peccati proprietatis eidem facta, aut ab excommunicatione obtemperata absolutio valet, sicut si ab ipso Priori obtemperata, concessa, & facta fuerit eodemque modo manifestatio proprietatis facta visitatori tenenti locum Prioris, & Vicarij, eis deficientibus adeo valida censetur, ut priori nouo fieri non sit necessarium. c. Relatio, & c. illud 2. q. 1. c. cum Nobis, de elec. & c. is cui prouisio, de elec. in 6.

DECISIO LXXXIII.

Ex conf. 2. alias 9. de censib.

83 Monasterium S. Trinitatis in monte Pincio in vrbe Romana, sicut a Rege Galorum erectum fuit; ita non solum Correctorem, sed etiam alios officarios, imò & omnes alios fratres, qui habent ius suffragandi, seu vocem in Capitulo, Gallicae nationis requirit, & Nouitios Galos inueniens, a sacri Nationum nouitios recipere non potest; Sed praeterea Monachi etiam subrogati loco aliorum, qui aliqua de causa ad alia Monasteria ordinis mittuntur, Galiam esse debent; eo quod subrogati in iuram eius, cui subrogati, sapere debet, c. ecclesia, vi lite pend.